

NATURVEJLEDNING OG KULTURHISTORIE

I tusinder af år har mennesker interageret og omformet naturen og i dag kan det danske landskab i overvejende grad karakteriseres som et kulturlandskab. Naturvejledere formidler kulturhistorien gennem forløb ude i naturen. Her udgør spor fra fortiden en autentisk ramme om naturvejlederens formidling, hvor historien levendegøres gennem sanseoplevelser og aktiviteter. Kulturhistorisk naturvejledning kan målrettes både børn og voksne og kan bl.a. bidrage positivt til børn og unges identitetsdannelse.^{1,3}

Foto: Jørgen Brieghel, AP

HØJ FAGLIGHED

Naturvejledere har en fælles uddannelse og et stærkt netværk, hvilket er med til at sikre naturvejledernes høje faglighed og formidlingsevne indenfor både natur og kulturhistorie. Naturvejledere er eksperter i at facilitere undervisning og arrangementer ude i naturen, hvor formidlingen foregår via sanseaktiverende og inddragende aktiviteter.

KULTURHISTORIE FOR ALLE

Erfaringer viser, at udendørs aktiverende historisk formidling har en positiv effekt på børn og unges motivation for at lære og på deres evne til at forstå fortidens anderledes livsvilkår. Det gælder i høj grad også den brede gruppe af børn i specialtilbud.^{1,2,3}

”Udendørs aktiverende formidling giver mulighed for at fange de elever, som ikke er så bogligt stærke. De får succesoplevelser ud af de konkrete fysiske aktiviteter, og kan leve sig ind i en historisk periode, som ellers kan virke abstrakt.”

– Jeanette Varberg,
museumsinspektør på Nationalmuseet.

Foto: Louise Liv Holm

KULTURMILJØET SOM LÆRINGSRUM

Naturvejledere formidler natur og kulturhistorie til både børn og voksne og kan skræddersy forløb til forskellige målgrupper. Kulturhistorisk naturvejledning kan især gavne børn og unge, da de ofte finder det svært at relatere til historiske begivenheder og den bagvedliggende kronologi.¹

Med kulturhistorisk naturvejledning får børn og unge mulighed for at mærke historien på egen krop. Det sker gennem inddragende aktiviteter, hvor eleverne fx fælder træer med vikingøkser, rister runer i træklodser eller tilbereder østers over bål, som man gjorde det i stenalderen. Kulturhistorien og særligt kronologi-begrebet omdannes således fra svære, abstrakte begreber til konkrete læringsaktiviteter i kulturmiljøets autentiske læringsrum.

Ved samtidig at koble aktiviteterne til elevernes eget liv internaliserer børnene den historiske viden i deres egen livsverden. De indser, at verden engang var helt anderledes, og at der er sket en markant udvikling fra dengang til nu. Derved får de forståelse for, at man som en del af samfundet kan være med til at præge fremtiden ved fx at arbejde for at forbedre sine egne livsvilkår.^{1,2,4,5}

„Eleverne oplever på egen krop, at livsvilkårene var markant anderledes i fortiden, hvilket gør dem i stand til at indse, at der har været tusindvis af mennesker før dem, som hver især har arbejdet med at ændre verden, så den er blevet, som vi kender den i dag.“

– Jeanette Varberg, museumsinspektør på Nationalmuseet.

FÆLLESSKAB OG IDENTITETSDANNELSE

Kulturhistorisk naturvejledning kobler den store verdenshistorie med målgruppens egen livshistorie og kan derved bidrage til børn og unges identitetsdannelse. Viden om kulturarven danner grundlag for en stor del af den kulturelle dannelse, som skal ruste alle børn og unge til at begå sig i deres kommende uddannelsesforløb og voksenliv.^{1,3,4}

Samtidig kan den aktiverende formidlingsform bidrage til at skabe en fælles identitet mellem børn og unge, fx når

elever med arabisk baggrund er i stand til at læse koranvers præget ind i arabiske sølvmonter fra vikingetiden, og når klassens sociale rangorden tilsidesættes for at eleverne i fællesskab kan løse en konkret, fysisk og meningsfuld opgave.^{2,3}

NATURVEJLEDERE SOM HISTORIEFORMIDLERE

Gennem en naturvejleders kompetencer kan museer, historiske værksteder, institutioner, kommuner, mv. tilbyde kvalificeret kulturhistorisk formidling og undervisning til alle målgrupper. Erfaringer viser, at naturvejlederens aktiverende formidling og kulturmiljøet som rum har mange positive egenskaber i undervisningssammenhæng, bl.a.:

- Øget motivation og lyst til videre læring.^{1,3}
- Nye perspektiver på egen formåen, hvilket kan styrke elevernes selvtillid.³
- Hukommelse, koncentration og motorik opøves.³
- Samarbejdsøvelser kan styrke elevernes sociale kompetencer.³
- Eleverne opøver en klar forståelse af, at deres handlinger har konsekvenser for eget liv.^{4,5}

Mange steder i landet arbejder naturvejledere allerede med aktiverende historieformidling, fx på projekt Vikingebro ved Albertslund, hvor 3000 skoleelever har deltaget i konstruktionen af en 100 meter lang vikingebro. Her er fysisk udfordrende aktiviteter som træfældning med til at modne eleverne og træne deres samarbejdsevner og koncentration samtidig med, at de unge prøver kræfter med vikingetidens håndværk.

Et andet eksempel er på museet Gammel Estrup, hvor eleverne mærker på egen krop, hvordan livet var som jordløs bonde tilknyttet herregården omkring år 1930.

Kontakt Naturvejlederforeningen eller din lokale naturvejleder for at høre mere om kulturhistorisk naturvejledning og mulighederne for et samarbejde.

Kilder: (1) Levstik & Barton: Doing history; (2) interview med Jeanette Varberg, museumsinspektør på Nationalmuseet; (3) Naturvejlederbladet, dec. 2017, 26. årgang, nr. 4; (4) interview med Peter Yding Brunbech, historiker, ph.d. og leder af Historie Lab – Nationalt Videnscenter for Historie- og Kulturarvsformidling; (5) interview med Maria Ojantakanen, kulturhistorisk naturvejleder.

4 KVALITETS- UDDANNELSE

Foto: Vikingelandsbyen i Albertslund

NATURVEJLEDERFORENINGEN

KONTAKT

Formand@natur-vejleder.dk

FØLG OS PÅ FACEBOOK

facebook.com/
NaturvejledningDanmark

FIND DIN LOKALE NATURVEJLEDER

www.natur-vejleder.dk

Friluftsrådet

Støttet med udlodningsmidler til friluftsliv

